

MEMÒRIA HISTÒRICA

L'ofici d'arqueòleg i els desapareguts a la Batalla de l'Ebre, homenatjats en una mostra del Comebe

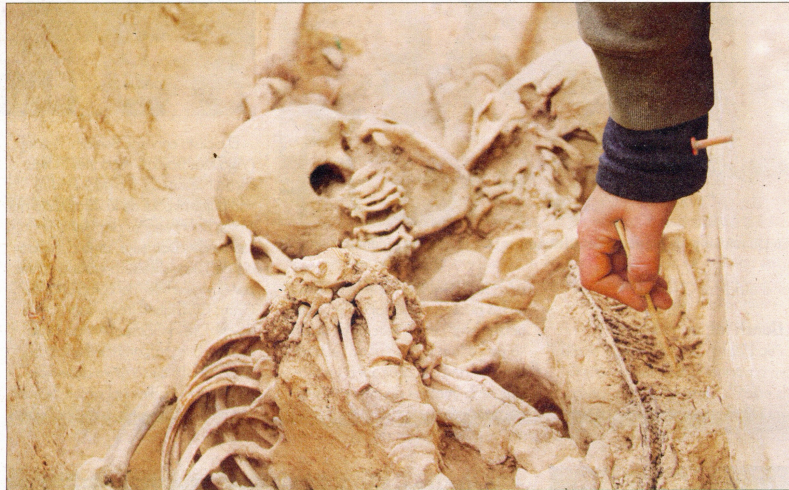
El paisatge sonor dels treballs a la fossa de Santa Magdalena, on s'han recuperat 177 individus, protagonitza la nova exposició 'Ossos com a tiges que encara no han florit', que es podrà visitar al Centre d'Interpretació 115 dies de Corbera d'Ebre fins al 30 de setembre

Corbera d'Ebre Redacció

Malgrat que el so eixordador de les bombes, les metralles i els trets de la batalla més sagnant de la Guerra Civil, la Batalla de l'Ebre va callar el 1938; el sanglot de la pèrdua persisteix encara generació rere generació a moltes llars. Han hagut de passar 83 anys per a recuperar tímida-ment vestigis i víctimes d'aquella guerra, com és el cas de la fossa de Santa Magdalena, a Móra d'Ebre, utilitzada per l'exèrcit republicà com a hospital de guerra durant la Batalla de l'Ebre.

Entre el desembre del 2020 i el juliol, l'equip d'Iltirta Arqueologia, format per arqueòlegs i antropòlegs físiques i forenses, han excavat 64 rases o llocs d'enterrament, de les quals s'han recuperat 177 individus i 9 amputacions. És la fossa més gran oberta fins ara a Catalunya, i la 34 actuació del Pla de fosses executat pel Departament de Justícia, mitjançant la Direcció General de Memòria Democràtica.

Ara, el Centre d'Interpretació 115 dies de Corbera d'Ebre del Consorci Memorial de la Batalla de l'Ebre vol homenatjar els desapareguts en combat, així com reivindicar l'ofici

Imatge d'arxiu d'un dels cossos recuperats a la fossa de Santa Magdalena, a Móra d'Ebre. / ACN

d'arqueòleg, amb l'exposició sonora 'Ossos com a tiges que encara no han florit', que podrà visitar-se fins al 30 de setembre, que permet descobrir quins són els sons d'esta fossa.

L'excavadora, l'obertura d'una fossa, els pics i les pales, paletes, pinzells. Este és l'actual paisatge sonor de la Batalla de l'Ebre: el ge-

nerat pels arqueòlegs i antropòlegs forenses que treballen durant mesos en l'exhumació de cadàvers de les fosses que Memòria Democràtica pot documentar i localitzar.

Es tracta, doncs, d'un treball minuciós, prenyat d'emoció i que requereix esforç físic i flexibilitat durant jornades de sol a sol a la intempèrie, per part dels arqueòlegs: un ofici que es

pretén reivindicar amb esta exposició.

Així, aquells que visiten la mostra podran escoltar els sons que es produeixen des de la localització d'una fossa fins a l'exhumació d'un cos, també podran conèixer els diferents instruments que s'utilitzen, així com descobriran la feina del dia a dia dels equips d'arqueologia i observar a vista de dron l'extensió de l'excavació.

Esta exposició forma part de l'Ebre, Música & Patrimoni 2021, organitzat pel Museu de les Terres de l'Ebre, que enguany té com a fil conductor dotze paisatges sonors de les comarques ebrenques.

'MORT A LES CUNETES' L'exposició compta amb una activitat complementària que es farà el 18 de setembre a les 19.30 h a l'Església del Poble Vell de Corbera d'Ebre. És l'espectacle *Mort a les cunetes*, un muntatge teatral, dirigit per David Pintó, que narra la història de la fossa de Can Maçana -o els Fets de Súria-: l'afusellament de nou republicans civils, acusats de rebel·lió i sedició, que van ser trets a la mitjanit del 9 de febrer de 1939 de la presó de Manresa per ser executats, i la fuga d'un d'ells que ho va poder explicar.

L'obra, que reconstruïx esta injustícia i homenatja totes les víctimes de la repressió franquista, va guanyar el Premi al Millor Actor -Joan Valentí- i Millor Espectacle, de la 24a Mostra de Teatre de Barcelona 2019. Per a assistir a l'espectacle, però, s'ha de reservar entrada a info@batallaebre.org, ja que l'aforament és reduït. ■